

1 Norge må omstilles for å sikre frihet, vekst og velferd

2 Norge har store muligheter og et godt utgangspunkt for å utvikle et bærekraftig
3 velferdssamfunn. Vi har kompetanse, kapital, store naturressurser, et organisert
4 arbeidsliv, en velfungerende rettstat og et velutviklet velferdssamfunn. Samtidig
5 opplever vi at den norske modellen er under press.

6 Norge må omstilles for at kommende generasjoner skal få oppleve best mulig velstand
7 og velferd. Om noen få år vil utgiftene på statsbudsjettet overstige inntektene innenfor
8 handlingsregelen. Gapet vil øke betydelig utover 2030- og 2040-tallet. Derfor må vi øke
9 vekstevnen og konkurransekraften i norsk økonomi. Vi må reformere offentlig sektor,
10 redusere unødvendig byråkrati og bremse den offentlige utgiftsveksten.

11 Et fritt og sterkt næringsliv er nødvendig for et samfunn med trygghet, store muligheter
12 og et bærekraftig velferdssamfunn. For å finansiere velferden i fremtiden, må bedriftene
13 ha større frihet til å skape, innovere og utvikle seg. Det gir trygge jobber og inntekter til
14 fellesskapet.

15 Vi vil regulere mindre, styrke privat eiendomsrett, og gi både offentlig og privat sektor
16 større frihet. Vi vil sikre bedre balanse mellom rettigheter og plikter. Høyre vil prioritere
17 det viktigste først.

18 I denne resolusjonen peker vi på tre viktige områder som må reformeres for å sikre
19 friheten, tryggheten og velferden for fremtiden.

20 **Del 1: Effektiv offentlig styring**

21 Norge må styres bedre. Høyre vil sette folk først. Utdaterte styringssystemer må
22 utfordres og endres. Offentlig byråkrati må kuttes. Regelverk må forenkles betydelig,
23 både for folk og for forvaltningen selv. Kommunene må få frihet til å ta ansvar for gode
24 tjenester til innbyggerne, tilpasset lokale behov. Kommunene må forholde seg til stadig
25 flere oppgaver, regler og normer. Det gir mindre frihet til å levere tjenester til innbyggerne
26 slik de mener er best. Når kostnads- og oppgaveveksten til kommunene i tillegg
27 underdekkes fra statlig hold, blir budsjettoppgaven tilnærmet umulig, og offentlige
28 tjenester og hverdagsvelferd over hele landet blir skadelidende. Detaljstyring av
29 kommunene bidrar til å øke kommunenes kostnader og må erstattes med mer tillit.

30 Vi må redusere kommunenes kostnader, øke lokalt selvstyre, fjerne unødvendig statlig
31 styring og trygge folks hverdagsvelferd. For å sette kommunene i stand til å levere gode
32 tjenester til innbyggerne, er det nødvendig med en betydelig reduksjon i antall
33 kommuner. Høyre vil derfor, i samarbeid med kommunene, ta initiativ til en ny
34 kommunereform som skal gi mer robuste og livskraftige lokalsamfunn med sterkere
35 fagmiljøer og bedre forutsetninger for å levere gode tjenester.

36 Det er behov for en rask og målrettet endring av kommunestrukturen for å sikre
37 bærekraftige tjenester og reelt lokalt selvstyre. Høyre vil derfor etablere kraftige
38 økonomiske incentiver som gjør det attraktivt for kommuner å slå seg sammen.

39 Høyre vil ha en tydeligere og mer effektiv offentlig styring der vi prioriterer de viktigste
40 oppgavene først.

41 *Høyres tiltak for å forbedre måten Norge styres:*

- 42 1. La kommunene bestemme mer over egne penger og beholde mer av sine egne
43 inntekter. Gjøre øremerkede tilskudd om til frie inntekter.
- 44 2. Redusere antallet kommuner betydelig slik at vi får en ny og bærekraftig
45 kommunestruktur som følger nærings-, bosteds- og arbeidsmarkedsstrukturer.
- 46 3. La kommunene beholde en del av skatteinntektene fra lokalt næringsliv.
- 47 4. La kommunene bestemme mer over hvordan oppgavene skal løses. Endre og
48 gjøre bemanningsnormene mer fleksible, og redusere antall påbud, forbud,
49 reguleringer og lovpålagte oppgaver kraftig.
- 50 5. Legge ned fylkeskommunen, og overføre oppgavene til kommunene og staten.
- 51 6. Redusere statsforvalterens oppgaver og begrense innsigelsesmyndigheten.
- 52 7. Gjennomgå alle krav som stilles til boligutbygging med tanke på å forenkle og
53 fjerne krav som fører til økte kostnader per boenhet.

- 54 8. Reformere og forenkle plan- og bygningsloven og betydelig redusere antallet
55 statlig pålagte krav til kommunal byggesaksbehandling.
- 56 9. Kraftig redusere regelbyrden i byråkratiet, størrelsen på og antallet direktorater og
57 tilsyn. Ambisjonen bør være minst fem prosent færre administrative årsverk i
58 offentlig sektor.
- 59 10. Flytte flere statlige arbeidsplasser ut av Oslo til der det er grunnlag for å bygge
60 sterke fagmiljøer.
- 61 11. La kommunene selv bestemme om det skal være tillatt med søndagsåpne
62 butikker i hele eller deler av kommunen, og avskaffe begrensingen på 100
63 kvadratmeter («Brustadbua»).
- 64 12. Stille strengere krav til saksbehandlingstid i offentlig forvaltning.
- 65 13. Påse at EU-rettsakter ikke implementeres og tolkes strengere enn i resten av
66 Europa.
- 67 14. Innføre en "én inn - tre ut"-regel der tre reguleringer må fjernes for hver ny
68 regulering som innføres.
- 69 15. Få mer igjen for pengene ved å gjøre offentlige anskaffelser mer effektive og
70 innovative, blant annet ved å ta i bruk ny teknologi og unnta små anskaffelser fra
71 lov om offentlige anskaffelser.
- 72 16. Sikre flere sammenhengende digitale tjenester på tvers av forvaltningsnivåene,
73 og sørge for mer og bedre datadeling i offentlig sektor.
- 74 17. Øke bruken av digitalisering, ny teknologi og kunstig intelligens i offentlig
75 forvaltning, der det kan gi mer effektiv ressursbruk og bedre tjenester til
76 innbyggerne.
- 77 18. Øke bruken av sammenligning i resultater fra offentlige tjenester (benchmarking),
78 for å oppnå bedre resultater.
- 79 19. Stille krav til effektivisering og forenklinger i tildelingsbrevene til alle offentlige
80 etater, og samtidig redusere antallet øvrige føringer og krav.
- 81 20. Gjøre en omfattende gjennomgang av offentlige rapporteringskrav, med mål om å
82 fjerne alt som ikke er nødvendig.
- 83 21. Konkurransetsette flere offentlige tjenester.
- 84 22. I større grad ta i bruk "solnedsgangsklausuler" i lovgivningen.
- 85 23. Utvide forsøksloven og gi rom for frikommuneforsøk med mål om mindre
86 regelstyring, mer innovasjon og bedre tjenester.

- 87 24. Gjennomgå behovet for og omfanget av medvirkningsprosesser i planarbeid.
- 88 25. At inntektene fra Statens pensjonsfond utland i langt større grad prioriteres til
- 89 formål som trykker landet og styrker verdiskapingen.

90 **Del 2: Et bærekraftig velferdssamfunn**

91 Høyre jobber for et samfunn med muligheter for alle, der flest mulig kan forsørge seg selv
92 og leve det livet de ønsker. Høyre vil derfor senke skatten for alle. Samtidig må de som
93 trenger hjelp tas godt vare på, og flere som i dag står utenfor må få muligheten til å bidra
94 og delta i arbeids- og samfunnsliv.

95 Den offentlige velferden er under sterkt press. Færre må betale for flere og utenforskapet
96 i arbeidslivet er stort. Høy innvandring i kombinasjon med mangelfull integrering legger
97 også press på velferden vår. Det er særlig tydelig i kommuner og områder med en
98 opphopning av sosiale utfordringer som kriminalitet og utenforskap.

99 I 2026 bruker vi over 700 milliarder kroner på folketrygden, og det jobber over 20 000
100 mennesker i NAV. Likevel står 700 000 mennesker i yrkesaktiv alder utenfor arbeidslivet
101 og sysselsettingsgraden har falt siden 2022. Vi er på verdenstoppen i høyt sykefravær og
102 1 av 10 er uføretrygdete. Nav sitt arbeid må handle mindre om diagnoser og mer om å
103 hjelpe mennesker inn i arbeid. Bevilgningene til helsetjenestene vokser kraftig, uten at vi
104 klarer å benytte ressursene vi har godt nok og levere mer kvalitet til pasientene.

105 Høyre vil ha et sterkt velferdssamfunn som gir muligheter for alle, samtidig som den
106 oppfordrer til individuelt ansvar og er bærekraftig nok til å kunne overleveres til den
107 neste generasjonen. Det trengs det flere grep for å få til.

108 *For å sikre et bærekraftig velferdssamfunn vil Høyre:*

- 109 1. Styrke arbeidslinjen, blant annet gjennom å sørge for at det alltid lønner seg å stå
110 i jobb.
- 111 2. Gjennomføre en forenklingsreform av Nav med mål om økt overgang til arbeid,
112 raskere saksbehandling, bedre organisering, strengere aktivitetskrav og bedre
113 oppfølging av brukere.
- 114 3. Løse flere av Nav sine oppgaver ved å bruke private og ideelle, og la
115 bemanningsbransjen ta mer ansvar for å få Nav-brukere i jobb.
- 116 4. Avklare arbeidsevne oftere og raskere, øke bruken av lønnstilskudd, og bruke
117 arbeid som den fremste inkluderingsarenaen for de som står i fare for å falle
118 utenfor samfunnet.
- 119 5. Innføre en generell arbeidsrettet aktivitetsplikt for alle ytelsesmottakere som har
120 arbeidsevne.
- 121 6. Innføre gebyr ved manglende oppmøte i offentlig tannhelsetjeneste etter modell
122 fra den vellykkede ordningen i spesialisthelsetjenesten.
- 123 7. Redusere sykefraværet gjennom å:

- 124 a. Gjøre gradert sykemelding til hovedregelen, med unntak for de som
125 åpenbart ikke kan jobbe.
- 126 b. Invitere partiene på Stortinget til et forlik om sykelønnsordningen for å
127 redusere sykefraværet betydelig.
- 128 c. Gjennomgå alle diagnosekategorier for sykemelding og skjerpe adgangen
129 til å sykemelde på flere områder.
- 130 d. At fastleger må gjøre en arbeidsevnevurdering i hver enkelt sykemelding.
- 131 e. Gjennomgå takstsystemet for fastlegene for å sikre bedre oppfølging av
132 langtidssykemeldte og hyppigere bruk av alternativer til sykemelding.
- 133 f. Utnytte ledig kapasitet hos private aktører slik at de som står i helsekø
134 raskere kan komme tilbake i jobb.
- 135 8. Innføre et jobbfradrag som gjør at alle som står i jobb får beholde betydelig mer
136 av egne penger.
- 137 9. Sette mål om at fem prosent av nyansettelser i staten skal være personer med
138 nedsatt arbeidsevne eller hull i CV-en og vurdere et lignende krav for unge
139 jobbsøkere uten arbeidserfaring.
- 140 10. Senke terskelen for å få utdanning utenfor EØS godkjent, særlig innen helse- og
141 omsorgstjenester hvor behovet er stort.
- 142 11. Gjøre det lettere for pensjonister med relevant erfaring å jobbe deltid, bl.a. i helse
143 og omsorg, barnehage og skole, for eksempel ved å erstatte pensjonistlønn med
144 ordinær lønn.
- 145 12. Liberalisere regelverket for private velferdsleverandører, og konkurranseutsette
146 flere offentlige oppgaver.
- 147 13. Gjennomgå og vurdere justeringer i dagens særaldersgrenser.
- 148 14. Øke adgangen til å inngå avtaler om alternative turnusordninger slik at man kan
149 velge mellom flere arbeidstidsordninger.
- 150 15. Gjennomgå arbeidsmiljøloven for å forenkle og oppdatere loven til behovene i
151 dagens arbeidsliv.
- 152 16. Fjerne vetoretten i arbeidsmiljøloven for store fagforeninger.
- 153 17. Utvide mulighetene for informasjonsdeling mellom politiet, Nav og arbeidsgivere
154 for å enklere avdekke trygdesvindler, og skjerpe straffene for trygdesvindler.
- 155 18. Kutte eller redusere sosiale ytelser for migranter som begår alvorlig eller gjentatt
156 kriminalitet eller trygdemisbruk, samt senke terskelen for å miste
157 oppholdstillatelsen.

- 158 19. Innføre strengere integreringskontrakter for flyktninger, asylsøkere og
159 familiegjenforente med krav til bestått nivå i norskopplæring, samfunnsforståelse
160 og progresjon innen utdanning eller arbeidsforhold og sanksjonere ved brudd.
- 161 20. Øke forsørgerkravet, redusere hvilke typer familiemedlemmer som kan få
162 familiegjenforening og gjøre det til hovedregelen at man ikke får
163 familiegjenforening som enslig mindreårig asylsøker i Norge.
- 164 21. Stille særlig strenge aktivitetskrav til flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente
165 ved mottak av sosiale ytelser, og at ytelser som hovedregel kun gis i den første
166 bosettingskommunen de første ti årene i Norge.

167 **Del 3: Vekstkraft og verdiskaping**

168 Det viktigste for å trygge velferden vår på lang sikt er å øke verdiskapingen og vekstevnen
169 i norsk økonomi. Alt Norge har fått til med ressursene våre, er et resultat av hardt arbeid
170 og innsats fra bedrifter og enkeltmennesker og gode rammevilkår fra det offentlige.
171 Denne skaperkraften er grunnlaget for at Norge fortsatt skal være et godt land å bo i. Et
172 lønnsomt privat næringsliv er en forutsetning for nødvendig grønn omstilling.

173 Vekstkraften, produktivitetsveksten og innovasjonsgraden er fallende i Norge. Vi har
174 godtatt at det offentlige regel- og skjemaveldet vokser sammen med næringssubsidiene,
175 og at vi investerer mindre i forskning og innovasjon enn land vi samarbeider og
176 konkurrerer med.

177 Til tross for gode markedsorienterte reformer på 80- og 90-tallet og et krafttak på mange
178 områder mellom 2013 og 2021, har vi i for liten grad investert der hvor det gir vekst eller
179 latt folk og næringsliv beholde penger selv. Norge burde vært Europas beste land å starte
180 og drive bedrift i, men istedenfor ser vi en jevn strøm av talenter og kapital ut av landet.

181 Det finnes ingen rask og enkel løsning for å gi Norge ny vekstkraft. Det krever både
182 mange små tiltak og store reformer som må få jobbe over tid. Høyre mener samfunnet
183 bygges nedenfra og opp, og nettopp derfor kan ikke politikere alene peke på initiativer
184 eller næringer som skal skape vekst.

185 Styrker vi skaperkraften vår, er det mulig å ruste Norge og trygge velferden vår, men det
186 kommer til å kreve en ny politisk kurs. Vi trenger en politikk som gir folk friheten og
187 ansvaret tilbake, som utfordrer utdaterte systemer og som setter folks mulighet til å
188 skape først.

189 *For å få opp vekstkraften og velferden i Norge vil Høyre:*

- 190 1. At Norge skal bli det beste landet i Europa å starte og drive bedrift i.
- 191 2. Sørge for at det lønner seg mer å jobbe ved å senke skatten betydelig på
192 arbeidsinntekt, og gjøre det mer lønnsomt å gå fra trygd til arbeid.
- 193 3. Ha et lavere og mer forutsigbart skattenivå som sikrer at norske bedrifter,
194 bedriftseiere og gründere har konkurransedyktige rammebetingelser
195 sammenlignet med våre naboland.
- 196 4. At en ny skattereform skal styrke investeringer og arbeidsplasser i Norge gjennom
197 et mer nøytralt skattesystem.
- 198 5. Formuesskatten fjernes.

- 199 6. Gjøre det lettere å kjøpe aksjer i bedriften man jobber i, forbedre opsjonsskatten,
200 og reformere exit-skatten for å lokke talenter, investorer og verdiskapere tilbake til
201 Norge.
- 202 7. En krone i økt CO2- avgift gir to kroner i brede skattelettelser for folk og bedrifter.
- 203 8. Effektivisere virkemiddelapparatet og redusere næringssubsidiene betydelig.
204 Erstatte subsidier med skattelette, og forenkle støtteordninger slik at det blir
205 mindre behov for sentral administrasjon og rapportering.
- 206 9. Styrke Skattefunn-ordningen for å gjøre det mer attraktivt for næringslivet å forske
207 mer.
- 208 10. Investere mer i infrastruktur, og prioritere prosjekter som knytter bo- og
209 arbeidsmarkedsregioner sammen.
- 210 11. Sikre at norsk kapital i større grad kan investeres i norsk næringsliv og
211 infrastruktur ved å harmonisere kapitalkravene for livsforsikringsselskaper og
212 pensjonskasser med våre naboland.
- 213 12. Prioritere næringsrettet forskning og kommersialisering av forskningsresultater,
214 og legge til rette for tettere samarbeid mellom næringslivet, academia og offentlig
215 sektor om digitalisering, datadeling og utvikling og bruk av kunstig intelligens og
216 kvanteteknologi.
- 217 13. Legge til rette for raskere utbygging av kraft og nett, blant annet gjennom å kutte
218 saksbehandlingstiden i NVE og departementet og legge til rette for en raskere,
219 men trygg utvikling av alternative kraftkilder som kjernekraft og jordvarme.
- 220 14. Forbedre incentivene for vertskommuner som åpner for næringsvirksomhet
221 basert på naturressurser, slik som kraftproduksjon og mineralvirksomhet.
- 222 15. Sikre rask og ansvarlig utvikling av kritiske mineralressurser, som Fensfeltet, for å
223 støtte energiomstilling, teknologiutvikling og arbeidsplasser i hele landet.
- 224 16. Sikre at universiteter, høyskoler og fagskoler i større grad tilpasser sine
225 studietilbud til næringslivets behov. Kunnskap om kunstig intelligens må
226 integreres i skolen og alle relevante studieretninger.
- 227 17. Satse betydelig mer på realfag og teknologi i skolen og høyere
228 utdanningsinstitusjoner.
- 229 18. Ha raskere behandling av arbeidstillatelser. Sette krav om tre ukers
230 behandlingstid, og forhåndsgodkjenne bedrifter som kan benytte seg av
231 hurtigspor med automatisk godkjenning.
- 232 19. Sørge for at asylsøkere som har avklart identitet, men som ikke har fått endelig
233 svar på asylsøknad, raskere får behandlet sine søknader om arbeidstillatelse.

- 234 20. Endre utredningsinstruksen slik at næringslivets kostnader ved nye reguleringer
235 må synliggjøres og legges til grunn før de vedtas.
- 236 21. Fjerne den automatiske retten til å stå i stilling ved oppsigelse.
- 237 22. Fjerne krav til å ha verneombud for virksomheter med få ansatte for å gjøre det
238 lettere for små bedrifter.
- 239 23. Reversere innstrammingene i innleieregelverket og gjøre det enklere å ta i bruk
240 deltidsstillinger og midlertidige stillinger.
- 241 24. Sikre at offentlige datasystemer snakker sammen slik at private bedrifter kun må
242 rapportere den samme informasjonen en gang.
- 243 25. Opprettholde et høyt lete- og aktivitetsnivå på norsk sokkel, for å bidra til
244 verdiskaping, kompetansebygging og europeisk omstilling bort fra skitten
245 kullkraft og russisk energi.
- 246 26. Redusere statens eierskap, og begrense det til der hvor eierskap er det mest
247 sentrale virkemiddelet for å nå statens mål, eller helt nødvendige for å sikre
248 viktige norske interesser.